

GLASILO SLOVENSKEGA ČEBELARSKEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI.

LETO XXII.

V LJUBLJANI, 15. JULIJA 1919.

ŠTEV. 7.

Proč s prevešanjem!

Val. Jakelj.

Kar naravnost povem, da se vedno jezim, kadar berem kako razpravo o prevešanju. Sploh, ali je to kakšen sistem? Ali ima kaj natančnih, določeno začrtanih pravil? Ne in ne! Le beri raznovrstne razprave od začetka do današnje-ga dne v našem listu! Povsod kaj drugega. Vsak trdi drugače, povsod se preveša ob drugem času. Ta meni, da je potreba predjati nekaj satov, drugi zopet, da vse razen enega, na katerem se nahaja matica. Eden trdi, da mora biti matica na pokriti, drugi zopet na nepokriti, mladi zalegi, tretji meni, da mora biti celo na trotovini! Vrag naj porablja vse te metode, ki si nasprotujejo druga drugi! Kratkoterminalno trdim, da je zasnovano prevešanje na čisto napačni podlagi, zato sem mu že davno obrnil hrbet in se vrnil k splošno vpeljani praksi. Ob primernem času napolnim medišče kar s celim izdelanim satjem in par satnicami.

V naslednjih vrsticah hočem dokazati, zakaj sem popustil prevešanje, in pokazati, da se pride brez prevešanja zalege, z nastavljanjem samega praznega satja v medišče, glede donosa medu do veliko boljših uspehov. Preden doprinesem ta dokaz, naj mi bo dovoljeno napraviti nekaj opazk in izpodbiti nekaj napačnih tecrij g. J. Okorna v zadnji št.

»Slov. Čebelarja«, iz česar bomo dobili popolnoma logično podlago proti prevešanju. Iz tega bo tudi sledila pravilnost moje prakse pri čebelarjenju.

A.

Da v panju z nizkim mediščem brez matične mreže matica ne silí v zgornji prostor, ni samo vzrok boljša čebelna pasma, tudi ne nizko medišče samo na sebi, ali bolj izdatna paša, ampak predvsem dva druga momenta, in sicer:

1. Drugod povsod obešajo v medišče edino le čebelno satje. Pri nas menda še ne vemo, zakaj. Vsakdo kriči pri prevešanju: »S trotovino iz plodišča ven in v medišče z njo!« To je pa velika napaka! Prvič vleče trotovina matico za seboj. Le prerado se zgodi, ako je zgoraj veliko trotovine, da gre tudi matica gor, makari skozi rešetko. In potem imamo zgago. Poleg tega pa se čebela tudi brani v trotovino nanašati med. Le v dobri ajdovi paši bo napolnila trotovo satje, pa še takrat poprej v plodišču nego v medišču.

2. V medišču je topleje nego v plodišču. Ravno iz tega vzroka imajo tuji narodi za polovico nižja medišča. Čebela ima to lastnost, da nanosi med najpoprej v zgornje celice satja. Zakaj neki? Gotovo, da tudi zato, ker je zgoraj v panju bolj toplo nego pa spodaj. Zato pa, da se v njih

mediških obdrži visoka toplota, Nemci in Amerikanci skrbе za nizek prostor. V mrzlem medišču, in prav posebno, če vleče prepíh, se čebela ne bo nastanila izlepa. Oni pa tudi skrbе, da gorkoto ohranijo s tem, da medišče skrbno proti mrazu zadelajo. Čebele in zalega so tista peč, ki oddaja gorkoto, ta kipi kvišku in je v medišču vedno višja, nego v plodišču. V tem ozíru je pač A. Ž. panj pomanjkljiv, ker ima previsoko medišče. Pa tudi neke druge hibe ne smem prezreti: prašnico ima. Mislím, da tudi to pripomore mnogo k rojivosti kranjice, ker imajo naši kranjčiči tako pičlo odprtino. Že čebela se komaj splazi skozi, trot pa gre tako težko skozi »kakor kamela skozi šivan-kina ušesa.« Naš moderni panj bi moral imeti prašnico od stene do stene, in pa tudi v višavo za najmanj pol cm obilnejšo. »To je pa preveč,« bo rekel marsikdo. »Čebelam bi bilo pozími premrzlo.« Lej ga! Kaj ne veš, da s koščekom lesa odprtino lahko zaslonim, kakor hočem? Pa pustimo medišče, kakršno je, saj imamo ajdo in po nekaterih krajih hojo, kadar to dobro medi, ti dve hibi prav nič nista na potu.

B.

Dalje trdí o. J. O.: »S prevešanjem na najpreprostejši način omejimo za nekaj časa zalego.« No, to je pa debela nesresnica! S prevešanjem za nekaj časa pospešujemo zalego! To je res! (To pa menda ne bo držalo! Op. uredn.) S čim se več zalege vzgoji? Ali ne s tem, da se v obeh enako velikih prostorih v plodišču in medišču goji zalega?! Zlasti, kar je še posebno neprijetno, pridelamo na ta način prav veliko trotovine. Čemu to? Zato, da gre v medišče, kjer nikakor ni na mestu. In tiste satnice, ki jih sedaj postaviš v plodišče, kako ti jih prevešanec izpakedra. Res, da jih kmalu potegne. Včasih jih pa izpremeni v samo trotovino, ali pa ti med čebeline satnice vsaj nameša trotovino; to sem skusil jaz in menda kdo drugi tudi že. Če hočeš dobiti iz satnic lepe čebelne satove, obesi jih v medišče, tam ti jih

izdelajo čebele popolnoma pravilno, če ne v spomladanski, pa o ajdovi paši. Sicer pa, če pustim prvca odrojiti, mi bo ta veliko poprej izdelal potrebno novo satje. Zato mu pa ni treba dajati celih dragocenih satnic, ampak par centimetrov debelih začerkov, in če mu vzameš matico pred ajdovo pašo, boš imel skoraj vseh 9 satov novih in domalega napolnjenih s strdjo. Res, da prvec precej rad stavi trotovino pa nič ne de, to lahko pozneje sam popraviš. Trotovino izrežeš in zakrpaš s čebelnim satjem; čebele ti to kmalu zalijejo.

In kaj potem, če prevešaš? Čebele lenarijo nekaj dni v panju, se praše na bradi, nobena ne ve, pri čem da je, iščejo matice, ne izletavajo redno, pasejo lenobo, ker je ves njih družabni red zmešan. Več dni potrebujejo, da se zopet uredе, pa zamude veliko dražega časa. Morebiti so ravno tisti dnevi zelo medení in tako bi lahko šlo rakom žvižgat več kil medu, kí bi ga morebiti krvavo potrebovala zalega.

Pa recimo, da medi ravno tiste 2 do 3 tedne, o katerih pravi g. Okorn, da jih je potreba, da se razvije zalega v ogromno družino. Ali bo pa res toliko medu v panju po tem času? Da, nekaj ga bo. Pa jaz pravim, da bi ga bilo veliko več, še enkrat več, če bi ne prevešal. Veliko otrok veliko pojé. Čim manj negotne, nepokrite zalege imaš ob dobri paši, tem več medu, ker ravno tega mlada zalega ogromno požre. Pa še nekaj! Če je dobra paša po prevešanju, že mislijo čebele zopet na rojenje. Le poglej v medišče! Že prvi teden boš dobil matišnjake zopet nastavljene. Mar ni res? Zato boš prav težko rojenje preprečil. Kdo ni tega skusil? Če pa paše ni, kaj pa potem? Treba pokladati, krmíti in zopet krmíti.

Ali pa je ta način omejevanja zalege res najpreprostejši? Le pomislímo kako težko se marsikaterikrat matica najde. lahko jo celo zmečkam. Koliko čebelic pri tem izgubi življenje, posebno mladíc, ki padejo na tla, kjer se potem razlezejo na

vs strani in poginejo, ali pa zlete v napačne panje, kjer niso vedno gostoljubno sprejete. Bodí še tako večč, še tako ročen in izurjen, popolnoma preprečiti tega ne moreš.

In pa tisto mesarjenje trotove zalege, ki jo nekateri priporočajo! Če to ni nekrščansko, je pa vsaj neusmiljeno. In kaj ti koristi? Jajčecem, gnidam in nepokriti zalegi sploh ne moreš, do živega. Če prestaviš tak sat v medišče, ti ga čebele ravno tako negujejo, kakor v plodišču, in šele potem moreš vzeti v roke nož, ko je trotovina pokrita. Zdaj, rabelj, reži, trgaj, kolji, da se cedi »mleko« in med! Kako ostudno delo!

Dve leti sem tudi jaz tako mrcvaril. Rojev pa nisem mogel povsem zabraniti. Od kakih 12 panjev, ki sem jih tedaj imel, sem zabranil rojenje komaj trem ali pa še ne. In čudno! Ravno tisti, ki sem jim rojenje zabranil, so bili o kresu, ko se pri nas spomladna paša pretrga, najbolj revni z medom, skoraj popolnoma suhi, dočim so bili oni, ki so odrojili, boljši, imel je še vsak nekaj. Ravno ta okoliščina me je spametovala, da sem prevešanje opustil ter se povrnil k drugi naravni praksi, in moram reči, ne v škodo, ampak v lasten prid. Tako bom ravnal tudi v prihodnje.

Že začetkom malega travna — takrat imajo moji A. Ž. panji še komaj na kakih 3—4 satovih zalego, dasi imam močne plemenjake — odprem medišče, vzamem deščice ven in denem rešetko noter. Sedaj vložim 9 satov, deloma praznih, deloma napolnjenih s strdjo in kolikor je mogoče, malo trotovine. Vsega skupaj pride v panj kakih 2—3 kg strdi. Če je panj tik uljnjakove stene, denem namesto zadnjega satu slepo steno, to pa zato, da se v medišču lažje obdrži gorkota. Potem pa zgornje okence dobro zadelam. Najbolje je za to več skupaj zganjenih časnikov, ker papir kaj dobro drži gorkoto in barva od črk mrčesu smrdi in odganja zlasti molje. Samo ob sebi se razume, da mora biti prašnica v medišču dobro zabita in vrhnji panji skrbno pregrnjeni s kako tva-

rino, ki zadržujejo gorkoto, pa tudi med panji ne sme biti nobenega prepaha. Špranje se še enkrat dobro zataknejo s papirjem. Poglavitna reč je torej, da se v mediščih vedno ohrani visoka toplota, višja nego v plodiščih.

Med dodam v medišče ne glede na to, je li v plodišču še zaloga ali ne, ker je v aprilu kaj muhasto vreme. Tako imajo čebele vedno dovolj hrane, ker zgodi se, kakor letos, da ob tem času po cel teden ni varno pokladati razredčenega medu. Pa ne samo april, ampak tudi ves maj je bil letos tako muhast. Torej se mi je ta praksa posebno dobro obnesla. Seveda sem zaradi neugodnih razmer imel roje letos šele junija. Rojili pa so mi A. Ž. panji prvi.

In kaj je uspeh moje prakse pri A. Ž. panju? Da izrabim dobro spomladansko pašo in pridalam vsako leto nekaj medu že do kresa, lani celo več kot v ajdovi paši. Pa tudi letos se je obneslo sijajno, čeprav je medilo samo koncem velikega travna do srede rožnika. Druga leta se je prikazala strd v medišču že ob češnji in drugem sadnem drevju.

»Vse to je lahko res, toda ti, mož, imaš izvrstno pašo,« bo rekel marsikdo. I, no, nič posebnega! O sv. Gregoriju navadno začne cvesti bela jelša, pozneje pa kak mačkovec, vrba ali topol. Zgodnjih spomladanskih cvetlic, kakor teloha (kurjic), trobentic itd. pri nas ni. H koncu mal. travna cvete repa, katere je pri nas precej. Potem je tu in tam kakšna češnja, potem pridejo hruške in jabolane, ki jih je pa precej. Velikega travna in rožnika pride »roža« na travnikih in polju, ta dá! »O kresi se pri nas čebela obesi« — potem ni nič do sv. Jakoba, ko začne mediti navadna detelja (otava). V jeseni imamo ajdo in vresje.

Kdor je dobro prebral in dobro pretehtal razloge, katere sem jaz zgoraj navedel, bo torej prišel do zaključka, da je prevešanje:

1. nekaj nenaravnega in kompliciranega, samo sebi nasprotujočega, pa tu-

di proti čebelni naravi, ker zmede ves njen red, kratko; ker postavi čebelo na glavo, namesto na noge.

2. Pri prevešanju nimamo enotne teorije, oziroma metode! Vsakdo preveša na drug način, in ti načini si večkrat med seboj nasprotujejo.

3. Prevešanje je mučno, večkrat gnusno delo, kjer se kviri človeški čut do božje stvari.

4. Pri prevešanju se ravna proti vsem čebelarским pravilom, ker se obeša trotočina v medišče, kamor ne spada.

5. Prevešanje škoduje čebelarju samemu, ker večkrat zamudi pomladansko pašo, katero bi po navadnem, naravnem, enostavnem ravnanju lahko ujel.

6. Ravno prevešanje je vzrok, da se modernc čebelarstvo mnogim čebelarjem pristudi in da se zopet obrnejo k staremu kranjskemu načinu ali pa obesijo čebelarstvo na kol.

7. Prevešanje je prav nepotrebno opravilo, kajti pri močnih plemenjakih je že medišče veliko dovolj, da se po odvzetem prvem roju panj zopet razmnoži dovolj, da izrabi ajdovo, četudi le srednjo pašo in napolni z medom vališče in medišče.

8. Prevešanje je škodljivo tudi v tem ožiu, ker se mora spomladi satje žvepljati proti molju vsaj dvakrat, to pa je čebelam škodljivo.

9. S prevešanjem se marsikdo lahko v nevarnost postavi, da zastrupi svoje čebele, če orodja ne snaži.

Naštel bi pa lahko še več drugih razlogov, ki odvrtaajo od prevešanja in nagibljejo k navadnemu naravnemu načinu.

Ako hočeš torej, ljubi moj tovariš, uspešno, s koristjo in veseljem čebelariti in izrabiti tudi pomladansko pašo, ravnaj kakor sem ti povedal! Naj ponovim kratko še enkrat svojo prakso, ravnaj se strogo po teh-le pravilih:

1. Imej le močne plemenjake!

2. Glej v jeseni, da bo imel vsak panj hrane dovolj vsaj do konca sušca!

3. Postavi v medišče prazno satje že

zgodaj spomladi v vresju, če si tako srečen, da ga imaš; če ne, pa vsaj v začetku malega travna, da se navadijo čebele na satje in da se to navzame polagoma duha po matici. Do konca tega meseca (malega travna) imej vsa medišča urejena, zadnji sat vsakega panja v medišču pri steni čebelnjaka naj zastopa slepa stena (sat iz lesa).

4. Deni v medišče nekaj kil medu v satju, da so čebele preskrbljene za vsak slučaj, ko bi zaradi vremenskih razmer z razredčenim medom ne mogel krmiti.

5. Glej, da čebele lakote ne trpe, pitaj tudi, če misliš, da je v panju še dovolj zaloge; med mora biti vedno v panju, sicer čebela nerada množi zalego, tudi če jo vsak dan pitaš. Kdor pa pusti čebelo stradati in rajši proda ves med, v temnico, na višlice ž njim!

6. Pitaš rajši zjutraj nego zvečer, če se ni bati ropanja, in sicer pred izletom. Pitaš pa ob poletnem času vedno le s samim medom ali pa sladkorju primešaj najmanj 1 četrt medu. Čist sladkor je samo za zimski čas.

7. Skrbi za stanovitno gorkoto v medišču! Pazljivo zabij prašnico in zgornje okence, pa tudi gornjo stran panja dobro odeni, da se medišče ne shladi in da je v njem višja toplota nego v plodišču.

8. Uporablaj v medišču če le mogoče samo čebelno satje, trotovo odrezuj in zakrpaj s čebelnim satjem! Kolikor ti dodanega satja primanjkuje, pa dodaj cele satnice; če ti teh čebele ne izdelajo spomladi, ti jih bodo v jeseni. Nikdar pa ne devaj v medišče začetkov, teh se čebele ne lotijo rade. V plodišče ne veliko celih satnic, ker jih čebele kvarijo s trotovine. Imej pa v plodišču vsaj nekaj trotovine, ali pa praznote v satju, kajti lastnost kranjske čebele je taka, da mora leči trote. Če ne dobi prostora, si ga pa naredi sama v čebelnem satju.

9. Odreži trotovine, kjer je je preveč, ko odroji prvec; bolje manj trotovin, nego preveč!

10. Pusti le brez skrbi, da prvec iz-

frči, težko bi ga obdržal, pa poreži potem precej trotovino. Ko se matice oglase, poreži matičnjake, ali pa, ko drujec odroji, pa potem drujca stresi nazaj. Na ta način imaš vedno mlade matice v A. Ž. panjih.

Ob sklepu vpraša J. O., kaj bi se zgodilo v Žnideršičevih panjih brez rešetke. Matica bi šla v medišče precej, ko je vališče dovolj ravito, prav gotovo zato, ker je v njem trotovina, in bi ondi zalegala svojo »robo«. To je že sto- in stokrat dokazano s kranjičem. Če postaviš brezmatičen panj na drug panj, boš imel v obeh zalego.

Ljudje božji, pustite prevešanje, vsaj tako, kakršno je sedaj v navadi, brez pravega reda, brez pravih pravil! Sicer bi bilo res dobro kranjsko rojivko prisiliti nekaj časa, da ne bi valila, pa obrniti vso pozornost čebel na med. Pa tega dosedaj nismo dosegli. Jaz mislim, ko bi se komu posrečilo na kak umeten način, način brez pripiranja matice, doseči, da bi čebele matice bolj zanemarjale in pozornost obračale na donašanje medu — to bi bilo nekaj vredno. Dokler bodo pa naše čebele bolj letele skozi prašnice v plodišču, nego skozi one v medišču, bo ostala kranjica rojivka in nobena sila in nobena moč je ne bo odvrnila od tega. Dokler tega ne dosežemo, tako dolgo proč s prevešanjem!

Opomba uredništva. Marsikomu ta članek ne bo všeč in spotikati se bo utegnil kdo ob njegovi dolžini, ostrini in skrajni odločnosti. Tudi urednik se ne strinja z njim v vsakem oziru. Kljub temu ga priobčujemo v celoti, ker smo prepričani, da ima pisec — star, izkušen, pa ne starokopiten čebelar — z njim dober namen in nikakor ne bo napačno, ako slišimo o zadevi oba zvona. Čebelarjenje po Preussovem načinu (s prevešanjem) je pri nas še bolj novo, ker ga je vpeljal Žnideršič s

svojim panjem šele pred dobrimi 15 leti. Zato ne more nihče trditi, da bi bilo že popolnoma dognano in ustanovljeno. Na vsak način bo za nadaljnji razvoj čebelarške tehnike le koristno, ako bo pričujoči članek povzročil, da se bo razpletla o prevešanju daljša stvarna debata. Zato pa le takoj pero v roke, kdor se ne strinja z izvajanjem g. Jaklja. Pa tudi tisti, ki so njegovega mnenja, naj se oglašijo vsi brez izjeme. Začetniki naj se pa nikakor ne dajo zbegati. Pazljivo naj zasledujejo tozadevne članke in se poprimejo, kar se jim zdi najbolj primerno.

Vobče bi opozorili g. pisca za enkrat le na to, da vendarle ne gre, da bi prevešanje kar kratkomalo zavrgli. To je način čebelarškega obrata, ki se je brez vsakega dvoma že marsikje dobro obnesel in ki ima svojo prihodnost.

Dalje tudi ne kaže, da bi presojali prevešanje kar splošno neglede na podnebne in pašne razmere. Kar se pri njem ne obnese, je lahko kje drugje prav dobro. Takisto bi bilo ločiti čebelarstvo v malem od velikega čebelarškega obrata. Ko bi n. pr. Žnideršič tako delal, kakor pisec, dvomim, da bi imel boljše uspehe. Prevešanje pa tudi nikakor ni tako otejavno in nečloveško delo, kakor ga slika g. Jakelj. Saj ni treba čakati, da bi bili panji zreli za rojenje. Tudi zbežanost v panju traja le kratek čas. Prvo noč se čebele orientirajo in prilagode svojemu novemu položaju. Na vsak način bi moral pisec poudarjati, da čebelarji v zelo ugodnem kraju, in ta okolnost je po mojem mnenju jako merodajna, da mu ni treba prevešati. Tako bi se dalo oporekati še več drugim trditvam. Toda, kakor rečeno, počakajmo, kaj bodo rekli drugi čebelarji po raznih krajih. Končno besedo bomo izpregovorili morebiti šele čez nekaj let.

Priprava čebel za jesensko pašo.

J. Okorn.

Po končani kostanjevi paši nastopi sredi julija brezpašna doba, ki traja nekako do srede avgusta. Zalega v panjih se krči in večkrat, posebno če je bila kostanjeva paša slaba, čebelne družine stradajo in vsled pojemajočega nagnjenja do zaleganja pešajo. Čebelarjeva naloga je, da ne pusti svojih močno razvitih ljudstev propadati, ampak da jih obdrži na tej stopnji, kajti le z živahnimi in močno zaletenimi ljudstvi dobro izrabimo kratko jesensko pašno dobo. Da to dosežemo, moramo krmiti, in sicer vsaj enkrat na teden. Na panje, ki smo jih odločili za plemo, moramo obračati prav posebno pozornost. Le ljudstva, ki imajo poleg zadostne zaloge veliko mladih čebel, dobro prezimijo.

Sedaj je tudi skrajni čas, da združimo slabiče. Najbolje je, ako slabiča, katereinu smo preje uničili matico, naveznemo na krepkega plemenjaka. Isto napravimo nemudoma z brezmatičnimi panji.

Ob dobri jesenski paši nanosi taka

»pstota« včasih polno medišče in ima še zase dovolj za zimo, dočim so nam slabiči le v nadlego.

Ako v kraju, kjer čebelarimo, ni nikake jesenske paše, potem peljemo čebele drugam, kjer se je nadeti izdatne ajdove bire. V ta namen si že začasa preskrbimo primeren prostor in pripravimo vse potrebno za prevoz. Čebele prepeljemo na pasišče par dni pred začetkom paše, da se razgledajo po okolici, preden se paša cdpre.

Ko jesenska paša mine, moramo biti zelo previdni, da ne povzročimo ropanja. Kjer se začne ropanje, je temu kriv vedno čebelar sam, in sicer posredno: da neprevidno ravna z medom, in neposredno: da ima v čebelnjaku slabiče ali celo brezmatične panje, kajti ti so navadno povod ropanju. Ako se dobra paša nenadno prekine, je vedno nevarno za ropanje. Zatorej zožimo po končani paši žrela, da dovolimo dohod le omejenemu številu čebel.

Kaj je z lipo?

M. Humeč.

Od pamtíveka slovi lipa za izvrstno medunosno rastlino, ki daje baje sila lep, okusen in aromatičen med. Stari čebelarji trdijo, da so čebele tako zaljubljene v lipovo cvetje, da se pod noč kar ne morejo odtrgati od lipe in na njej celo prenočujejo. In res! Če greš lepega ali pa tudi grdega popoldneva pod cvetočo lipo, slišiš z nje tak hrum in šum, kakor bi jo obletaval roj. Tudi na oči se lahko prepričaš, kako neumorno hite čebele vsekrižem od cveta do cveta, od veje do veje.

Kako pa je doma v panju? P r a z n o, če ni kake druge bire! In če poskušam z lipe vračajoče se čebele, se vsak dan lahko prepričam (naj bo vreme kakršnokoli).

da so — p r a z n e. Naj jo pritiskam, kakot hočem, nič ne da, ker nič nima.

Deveto leto čebelarim v neposredni bližini velikega lipovega drevoreda, ki šteje nekaj sto sicer mladih, a lepo razvitih lip, ki vsako leto obilo cveto. Kdor je že šel po Dunajski cesti proti Stožicam in Ježici, je videl ta drevored. Linhartova ulica, kjer imam čebelnjak, je zadnja ljubljanska ulica proti tej strani in naše čebele (Požlepove, Trinkove in moje) ne zamude niti minute, pa so na lipah. Toda kljub temu še nisem opazil pri svojih čebelah (in moja dva soseda menda tudi ne) niti najmanjšega donosa ob lipovem cvetju, dasi ga čebele obletavajo kar trumoma po več tednov.

Pač pa bi lahko govorili o škodi, ki nam jo povzroča naša tako opevana lipa. Naj bo vreme še tako neugodno — vetrovno, deževno itd., čebele se nič ne menijo za to in hite na lipo, kakor bi se res cedila po vejah prava nebeška ambrozija. Da se jih s teh brezplodnih poletov veliko nikdar več ne vrne, se lahko prepriča vsak Ljubljčan, ako gre ob takih dneh po omenjenem lipovem drevoredu na izprehod proti Ježici. Z vsakim korakom razhodi vsaj po eno čebelo, ako prav pazljivo ne gleda po tleh. Letos so bili ravno tiste čase prav hudi nalivi, brila je mrzla burja, toda naše čebele se niso prav nič ozirale na vreme. Lipov cvet jih je vabil in pokopal tisoče pridnih delavk v »prezgodnji grob«.

Tako je z lipo v Ljubljani — pa ne samo letos, ampak vsako leto. Kako je drugod, ne vem, Ljudje vse premalo opazujejo in se raje drže stare tradicije. Najbrže ne bo veliko drugače.

Te dni sem dobil v roke nemški čebelarski list, kjer neki čebelar opisuje svoje izkušnje z lipovo pašo. Njegova opazovanja se z mojimi popolnoma ujemajo. Čebelarji že mnogo let v kraju, kjer je veliko lip. Čebele jih kajpada pridno obletavajo, kakor pri nas. Čebelar pa že več let prid-

no tehta panjove in »ožema« vračajoče se čebele, pa maje z glavo in mrmra: »V želodcu nič, v panju nič!« — prav kakor pri meni in mojih sosedih. Na podlagi svojih izkušenj se povzpne celo do trditve, da lipa menda sploh ne medeni nikjer.

Tudi meni se močno dozdeva, da slone vsi slavospevi na lipov cvet in medle na domnevi in goli prevari, brez vsake realne podlage. Odkar lipa pri nas raste in cvete, jo obletavajo čebele, ki jih privablja z neodoljivo silo poseben mamljiv duh njenega cvetja. To je menda čebelarjem zadostovalo, da so razvpili lipo za najboljšo medunosno rastlino. Edino to je mogoče, da lipa medile v gotovih krajih, na gotovi zemlji in ob gotovem vremenu. Pri nas, žal, nimamo take zemlje in nikdar takega vremena.

Omenjeni člankar hoče stvar končno neovržno dognati in vabi bralce dotičnega lista, da naj odgovore na razna vprašanja. Ob priliki bom že sporočil, kaj bo dosegel in dognal.

Zanimivo bi pa bilo, ko bi tudi naši čebelarji, ki imajo za to priliko, nekoliko opazovali in uredništvu poročali svoje izkušnje iz prejšnjih let. Vsekako bomo o predmetu še govorili.

Napajalniki.

Jos. Verbič.

Čim bližje je paša, tem bolje. Isto velja za vodo. Pametni čebelarji si postavijo v bližini čebeljnaka raznovrstne napajalnike.

Tudi jaz sem jih imel že več. Vsi so imeli svoje dobre strani in svoje napake.

Najprvo mi je služila v to svrho plitva posoda, napolnjena z mahom in vodo. Večkrat se mi je voda v njej nepričakovano posušila ali pa je začel mah gniti in voda se mi ni zdela dovolj snažna.

Za tem sem si postavil na vzvišen stolec večjo pločevinasto posodo, ki je imela

ob dnu malo odprtino, po kateri je tekla voda na poševno stoječo desko. Čebele so rade sedale na mokro strmino, rad pa in bujno je rastel tudi plevel okoli nje. Često se je mala odprtina v posodi zamašila in čebele so ostale brez vode.

Prešel sem k avtomatičnemu napajalniku. Iz narobe obrnjene, nekoliko dvignjene steklenice je pritekalo toliko vode v plitvo, s peskom in drobnimi kamenčki pokrito pločevinasto posodo, kolikor so jo čebele odpile, oziroma kolikor se je je posušilo. Ta napajalnik sem tako

preustrojil, oziroma popolnil, da sem lahko vodo v njem razgřeval v mrzlih predpomladnih dnevih. Bil sem ž njim več let zadovoljen. Vendar mi ni povsem ugajal. Steklenica je bila premajhna in čebele so večkrat v najhujši vročini v veliki množini obletavale prazno posodo. Nastavljanje in pritrjevanje večje steklenice se ni dalo izvršiti dovolj ročno in hitro. Ob moji odsotnosti moji namestniki niso vršili tega dela s posebnim veseljem.

Vsi imenovani napajalniki so imeli to slabo lastnost, da se niso dali hitro snaziti. Mrtve čebele so ostajale med mahom in peskom in okuževale vodo, kar gotovo ne more dobro vplivati na zdravje čebel. Imel sem že opetovano v svojem čebelnjaku gnilobo. Premišljaj sem večkrat, odkod je prišla. Pravega vzroka nisem našel. Pač pa sem si mislil, kakor za človeka, bo veljal tudi za žival pregovor: snaga je polovica zdravja. Pogosto sem snažil in pral pesek, ki je bil ž njim napolnjen napajalnik. Delo je bilo pa precej zamudno.

Prav razveselil sem se, ko sem pred nedavnim časom opazil na vrtu gosp. Al. Trinka napajalnik, ki mi je zelo ugajal. Mogoče ga je že kdo opisal in priporočal in ga tudi rabi, a jaz se tega ne spominjam. Hočem ga omeniti in zase takoj izdelati.

Decimeter visoko, četverooglato ali okroglo posodo iz plačevine ali lesa napolni z vodo in nanjo položi tanko, a gosto leseno mrežo tako, da bo plavala na njej. Ta napajalnik ima prednosti pred vsemi prej imenovanimi.

Njegove vrline so:

1. je zelo enostaven,
2. sprejme toliko vode, da se v enem dnevu gotovo ne posuši.
3. takoj opaziš, kdaj imaš doliti vode,
4. čebele brez nevarnosti za svoje življenje pridejo do zdrave pijače,
5. ga lahko hitro in temeljito osnažiš.

Čebelarjem, ki si mislijo napraviti napajalnik, nazadnje označenega najtopleje priporočam.

Moje točilo.

Jos. Kajfež.

V sili je človek iznajdljiv. Tako se je godilo tudi meni, ko sem hotel priti do dobrega točila. Izpraševal sem na vse strani; od nikoder se ni dalo dobiti nič pravega. Sklenil sem narediti točilo doma in sem ta sklep tudi izvršil, tako da sem popolnoma zadovoljen.

Dal sem napraviti hrastovo kadico, široko v dnu 63 cm, pri vrhu pa 5 cm več; visoka je pa 66 cm. Na surovo izdelano kadico sem dal sušiti na prepih v tak kraj, kamor je dopoldne prihajalo par ur solnce. Ko se mi je zdela popolnoma presušena, sem jo dal še enkrat sodarju, da je dno nekoliko zmanjšal, obroče pritegnil in jo povsem čedno izdelal. Dno je vdjano poševno, da visi proti izlivu. To bo pač mala umetnost, ki jo bo količkaj izkušen sodar že zadel. Mi smo to dosegli na ta način,

da smo pustili na eni strani daljše dogle. Ko je sodar naredil utore in vstavil dno, smo kad šele prižagali pravokotno. Kovč mi je naredil noge iz 30×12 mm močnega železa. Zdi se mi, da stoje preveč pokončno, ker se nekoliko točilo le trese, če trčam satove z različno težo. Ne bi bilo napačno, ako bi bile noge nekoliko močnejše in malo bolj razprte. Vsaka noga je zase privita z dvema vijakoma na posodo. Glava od vijaka je znotraj posode, zunaj so pa matice. Visoke so noge toliko, da lahko podstavim posodo za med s cedilom vred. To si bo priredil vsakdo po svojih razmerah.

Koš sem napravil kar sam, in sicer sem izdelal za dno desko iz trdega lesa, 38 cm v kvadratu in 28 mm debelo. Da se med lažje odceja, sem jo od sredine na ven

od vseh štirih strani stanjšal za 5 mm. Na vsakem oglu sem postavil po en štirioglat stebriček iz hrastovega lesa, debel po 20 mm v kvadratu in 48 cm visok. Vrezal sem ga v ogel in privil z vijaki prav čvrsto na desko. Zgoraj sem zvezal stebričke s 23 mm širokimi in 12 mm debelimi remeljčki. Tak koš je zelo čvrst, ne gane se, če je dobro narejen. Od stebrička do stebrička sem potem napeljal pocinjeno žico, drugo od druge 25 mm oddaljeno. Na enem oglu je vsakokratna napeljava zvezana. Namesto žice bi se lahko uporabila primerno redka in močna žična mreža. Nazadnje sem jo pritrdil z malimi kvačicami na vsakem stebričku. Da se žice pri vrtenju ne podajajo, je napeljana sredi med dvema in dvema stebričkoma še ena žica od dna do latic na vrhu koša, toda debelejša od prejšnje. Na obeh koncih mora imeti luknico, da jo privijem z vijakoma na desko in remelj. Na mojem košu je ta žica medena in 6 mm debela. Vodoravne žice so k pokončni privezane s tanko žico.

Ostalo delo mi je naredil strojnik. Pod dnom je postavil nekako trioglato stojalo. V dnu tega stojala se vrtil spodnji konec osi, ki sega 12 cm čez dno kadi. Na zgornji konec osi, ki moli v kad, je nasajen in pritrdjen koš med dvema maticama. Tam, kjer pride os skozi dno, je medena pušica, moleča 4 cm iz dna, skoraj do spodnjega vijaka. Pušica je potrebna, da se luknja v dnu ne obrabi. Seveda tudi lažje teče po kovini in pa zato, da ne pušča kad medu, ki stoji po dnu. Na osi je takoj pod dnom nasajeno vodoravno kolesce. Drugo večje kolo, v premeru 37 cm, stoji navpično na vodoravni osi in je postavljeno ob strani kadi, da pride njegov rob v isto višino z zgornjim robom kadi. Na njem je ročka za pogon. Prirejeno je tako, da se da pomikati višje ali nižje in se s tem na-

penja gonilni jermen. Na spodnjem robu kadice sta še dve mali kolesci v premeru 8 cm. To dvojje kolesc vodi gonilni jermen, ki teče okrog velikega in malega kolesca pod dnom. Mali dve vodilni kolesci sem dobil v trgovini z železnino. Obe gonilni kolesci sem vzel pa od starega šivalnega stroja. Strojnik jima je priredil žlebičke. Na velikem kolesu je priložil ploščevino, da je žlebiček globlje in se mi jermen ne snema.

Posoda je pobarvana znotraj z belo, zunaj z modro emajlno barvo. Nože in obroči pa s črnim lakom, in je prav lična. Glavna stvar pa je, da je vsa priprava močna in se ne ziblje pri uporabi ter da je zgoraj popolnoma prosta. Sati se hitro vdevajo in obračajo. Koš mora biti velik, ker se satje veliko lažje giblje v njem. Večje točilo ima tudi večji krog in je treba manj hitro vrteti. Opisano točilo goni otrok iz vsakdanje šole.

Svoječasno sem poskusil večjo prestavo, toda vrtelo se je zelo težko in jermen se je večkrat strgal. Ostal sem pri prvotni prestavi.

Omeniti moram, da imam pri točilu lesen pokrov, ki ga tudi večkrat potrebujem. Kadar hočem posodo odkriti, pokrov potisnem v vodoravni legi na leseno stojalo, ki ga imam poleg točila. Dviiganje pokrova je prav neokretno. Stojalo je s par žeblički in s par remeljci gotovo v desetih minutah. Včasih postavim dva panja zraven točila in nanju potisnem pokrov.

Kot iztok služi enostavno luknja brez kakršnekoli cevi ali žlebička, kar se itak rado odlomi pri prekladanju.

Tako sem se ognil mnogim neprilikam pri dobavi točila iz tovarne in imam stroj, da ga vsakdo gleda z občudovanjem. Marsikdo mi je že rekel: »To točilo je pa boljše nego moje, dasi sem štel zanj stotake.«

Zapora za A.-Ž. panj.

Janko Babnik.

Vsakdo, ki čebelari v A. Ž. panjih, bo vedel, da je zapora pri okencih (»patent Strgar«) dobra, ako panj stoji mirno na mestu. Pa še tedaj se včasih pripeti, da odjenja žebelj ali vijak, ki je z njim zapora pritrjena na okence.

Veliko pa ima človek opraviti, ki prepeljava panje v pašo. Pritrditi mora vsako okence najmanj s štirimi žebli, in še ti, četudi so dobro zabiti, med vožnjo vsled tresenja radi popuste ter lahko nastanejo za čebelarje sitnosti in škoda, za vprego pa največja nevarnost. Okvirji se namreč zrahljajo, satje se podere, panj se lahko popolnoma uniči. Ako predero čebele na plano, se zakade v konje in nesreča je gotova.

Zelo sem bil torej vesel lansko poletje, ko me je vojna vihra zanesla na Kras k čebelarju železn, mojstru na Opčini — imena se ne morem spomniti — kjer sem videl v tem oziru vsaj po mojem mnenju zelo pripravno in dobro zaporo za okenca.

Ta priprava sestoji iz 37 cm dolgega, 5 cm širokega in 1 cm debelega trdega remelca ter dveh lesenih vijakov. Daljša je torej 2 cm, kakor je A. Ž. panj znotraj širok. Pritrdi se zadaj za okence. V to svrho se vdolbe v eno stranico panjevih sten v sredini okenca 1 cm globoka luknja, ki ima obliko zgoraj opisanega lesa. En konec zapore se vtakne v to izdolbino. Nasprotni konec, katerega spodnji končni rob mora biti malo zaokrožen, pa se vtakne v vtor, v drugi stranski steni, ki je kakih 10 cm visok. Spodaj, kjer leži zapora, je vtor 1 cm globok, potem pa proti vrhu vedno bolj plitev. Ta zareza je vsled tega večja, da je mogoče zaporo od zgoraj navzdol potisniti v pravo lego.

Vdolbine se zaznamujejo v steni v sredini spodnjega in zgornjega okenca tedaj, ko je panj poln satnikov, ker le na ta način je mogoče dobiti pravo razdaljo okenca od sprednje stene.

Kakor že omenjeno, sestoji ta zapora iz poleg opisane deščice še iz dveh lesenih vijakov, ki sta tako postavljena, da pritisneta, ako ju zavijemo, ravno v oba stranska kraka okenca ter na ta način trdno pritisneta na okvirje, da je vsako premikanje tudi med vožnjo nemogoče. Zapora se mora narediti tako blizu okenc, da se ne more med vožnjo vsled tresenja pripetiti v panju nobena nesreča, akoravno bi med vožnjo vsled tresenja odnehala vijaka.

Vsak izkušen čebelar ve, kako zamudno je, kadar hoče peljati čebele v pašo ali domov, pa mora vzeti v roke kladivo in pritrjevati okenca. Gotovo mora to narediti preje, ko zamaši panjem izletalnice. Vsled zabijanja se pa čebele razburijo in mu pridno segajo v roke. Tudi precej časa se rabi za to mučno delo. Vse drugače pa je s to zgoraj opisano zaporo. Vse delo se opravi v najkrajšem času popolnoma mirno s tem, da se vijaki privijejo, in vse je gotovo.

Pri novih panjih je vdolava te zapore prav lahka, ker se vdolbejo luknje v stene, preden se panj sestavi. Nekoliko bolj težavno je že pri izdelanih panjih, ker ni mogoče tako lahko blizu z orodjem. Malo dobre volje je treba, pa gre tudi to. V obljudenih panjih pač ne gre, da bi dolbli luknje. Zato bi bilo treba panj prej izprazniti. Opisane zapore izdeluje strugarski mojster Franc Rojina v Ljubljani, Wolfova ulica št. 6, po 80 v.

Naše opazovalnice.*

Jos. Verbič.

Na svoj zadnji poziv sem dobil od dosedanjih opazovalcev samo eno prijavo. Oglasilo se pa je nekaj novih moči, ki me hočejo podpirati pri izvrševanju moje naloge.

Še enkrat prosim vse predvojne gospe opazovalce, da mi na društvene stroške naznanijo orodje in tiskovine, ki so v njihovem varstvu in ki so last Slov. čebelarškega društva. Zato bi mi pa ustregli, ako bi se v kratkem odločili, da hočejo skromen del svojih moči posvetiti koristni in ugledu društva.

Gg. čebelarji, ki so pa dosedaj nanovo priglasili svoje sodelovanje, in oni, ki jih še pričakujem, dobe potrebna navodila in priprave, kakor hitro dobim jaz pregled inventarja in sodelavcev, društvo pa možnost nabave.

* Vsled brezbriznosti nekaterih predvojnih poročevalcev kar ne moremo začeti s poslovanjem. Zato opozarjamo še enkrat, da se vsi ti brezbrizniki do občnega zbora (15. vel. srpana t. l.) točno izjavijo, ali hočejo še nadalje vršiti ta posel. V nasprotnem slučaju bodo morali oddati društveni inventar (tehtnico itd.) kakemu drugemu čebelarju.

Op. uredništva.

Barve.

A. Kostrevec, Rožna dolina.

Način barvanja panjev nam je prav dobro popisal v prvih štirih zvezkih letošnjega »Slov. Čebelarja« naš tovariš stric Matic.

Moj namen je, podati osnutek, kako je mogoče s primeroma malim številom barv pripraviti si z mešanjem najrazličnejše vrste.

Razločujemo tri glavne barve: rdečo, modro in rumeno. Ako mešamo dvoje teh barv, dobimo nove barve. Rdeča in rumena dajeta vse vrste oranžnih barv, rdeča in modra vse svetlo rdeče in vijoličaste barve. Rumena in modra dajeta vse vrste zelenih barv.

Sledeči zaznamek nas bo najjasneje seznanil z mešanjem različnih barv:

rumena + rdeča = oranžna

rumena + modra = zelena

modra + rdeča = vijolična

zelena + oranžna = citronasta
 oranžna + vijolična = rožnata
 vijolična + zelena = oljčnozelena
 karmin + pruskomodra = bakrenoredeča
 cinober + karmin = škrlatnordeča
 sijena žgana + črna = indigo.
 pruskomodra + črna = indigo.

Kdor hoče imeti še lepo šatirane panje, naj namoči čopič, ko je pobarval celo panjevo končnico, v kako sorodno svetlejšo ali temnejšo barvo, ne da bi čopič prej kaj očistil, ter začne barvati od zgoraj vodoravno navzdol tako, da preide slednja barva polagoma proti sredini panja v prvo.

Nabava barv je pa sedaj precej težka, da, skoro nemogoča, posebno, kar se tiče boljših, takoimenovanih emajlnih glazur. Upati pa je, da bo v doglednem času tudi tega blaga po trgovinah.

Vesti iz podružnic.

Čebelar­ska podružnica za Savinjsko dolino je priredila v nedeljo, dne 15. rožnika ob 15. uri v Šeščah pri Klincu, svoje prvo poučno predavanje o umni čebeloreji, združeno z občnim zborom. Udeležba je bila prav povoljna — okrog 50 — zlasti mladine. Vreme krasno; čebelnjak Klinčevega Jakca pa čisto nov, okusen, poln novih žnideršičevcev, da je bil vsakomur v spodbudo.

Prišla sta predavatelja: čebelarski potovalni učitelj — nadučitelj in šolski nadzornik g. Ljudevit Černej, podružnični predsednik ter čebelarski mojster g. Andrej Pikel; ustanovnika naše podružnice.

Prvi je predaval o razvoju čebel in kaka dela opravljajo posamezne vrste in o satovju.

Drugi je govoril o rojih, kako jim pripraviti panje, kako je roje loviti, kako vračati drugce in kako praktično zasledimo, iz katerega panja je izročil prvec, drugec itd., če slučajno nismo bili pri domu. Nazadnje sta še oba predavatelja odgovarjala na razna vprašanja. Sklicatelj — društveni tajnik, se jima končno prav srčno zahvali za njun trud.

Po predavanju se je vršil občni zbor, pri katerem so podali najpoprej predsednik, tajnik in blagajnik svoje poročilo, na kar se je vršila volitev odbora.

Ker je sedanji predsednik g. Ljudevit Černej kot šolski nadzornik in kot predsednik Spodnještajerskega čebelar­skega društva preveč preobložen z raznimi posli — odloži predsedniško mesto, na katero pa zato priporoča nadučitelja Srečko Pečarja iz št. Pavla v Sav. dolini. Njegov predlog je bil soglasno sprejet. Drugi odborniki so gg.: Podpredsednik: Ljudevit Černej. Blagajničar: Andrej Pikel, čebelar­ski mojster in posestnik, Spodnja Ložnica pri Žalcu. Blagajničarjev namestnik: Ivan Terglav, veleposestnik, št. Jurij ob Taboru. Odbornika: Franc Pavlič, posestnik, št. Lovrenc pri št. Pavlu, in Franc Ajdič, čebelar, Govče pri Šmartnem na Paki. Tajniške posle opravlja obenem predsednik Pečar.

S srčnimi besedami se je poslovil sklicatelj od odstopivšega g. predsednika, omenjajoč njegove velike zasluge kot ustanovnik podružnice in kot vnet predavatelj. Povzdignil je v družbi z g. Pikl­nom čebelorejo v Savinjski dolini na visoko stopnjo. Čast mu! Vsi želimo, da bi nam ostal zvest še nadalje in da bi delal za društvo, kolikor mu moči in čas dopuščata. Šentpavljan.

Čebelar­ska podružnica za Savinjsko dolino je priredila dne 29. rožnika in dne 13. ma-

lega srpana svoje drugo in tretje poučno predavanje. Dne 29. rožnika smo priredili čebelar­ski shod v Dragopoljah pri Gomilskem, in sicer pri čebelnjaku g. Ivana Graha, po dom. Grabnerja. Udeležba je bila prav povoljna — bilo nas je nad 30 samih izkušenih čebelarjev iz bližnje okolice; pa tudi nekaj čebelaric je bilo vmes. Čast jim!

Čebelar­ski mojster, naš društveni blagajnik, je predaval o letošnji — za čebele skrajno slabi pomladi, ki je položila toliko plemenjakov na mrtvaški oder. Nato je prišel na pitanje. Opisal je špekulativno in zasilno krmljenje ter ga natanko razložil; zlasti pa še kako je treba čebelam pokladati, da si ne pripravimo ropanja. — Ko je še omenil tudi na kratko razvoj čebel in odgovarjal na razna vprašanja — nam je pokazal še tudi praktično vse, kar smo slišali — na panju, ki smo ga razdejali do zadnjega sata.

Društveni tajnik se mu končno v imenu vseh navzočih iskreno zahvali za ves njegov trud. Gostoljubna Grabnerjeva hiša pa je povrh oddaljenejšim čebelarjem in predavateljem prav gostoljubno postregla.

Drugi shod se je vršil dne 13. malega srpana na Vranskem pri čebelnjaku g. Hartmana. — Ko smo si ogledali najprej njegov vzoren in praktičen čebelnjak, poln dunajskih stojakov in nekaj kranjičev — smo posedli po tleh ter jeli zborovati. Zopet je prišel naš neumorno delavni gosp. Pikel kot predavatelj. Udeležba je bila tudi tukaj povoljna; 24 vnetih čebelarjev, vmes tudi ena čebelarica, t. j. gospa Cvenkel iz št. Petra v Sav. dolini.

Na splošno željo navzočih je poročal g. Pikel prav podrobno o ropanju čebel in o roparicah ter temeljito izpodbil vražjo vero, da se dajo čebele tudi poslati na rop zlasti kakemu sovražniku. Omenil je tudi rojenje, kako je praktično združevati drugce ali vračati izročencu. — Pri tej priliki nam je pokazal g. Hartman prav praktičen lovilnik — svoj izum — z matično rešetko na vrhu, skozi katero ubeže iz njega ulete čebele kakega druga ali trekca, ki ga hočemo vrniti. Matica ostane v lovilniku, ker ne more skozi rešetko; — čebele pa se vrnejo k starcu, iz katerega so izrojile.

Vsi smo bili veseli te priprave ter jo spoznali kot zares jako praktično, ki dela vso čast izumitelju g. Hartmanu. — Morda jo opiše in nariše g. Hartman za »Slov. Čebelarja«. (Prosimo! Op. uredn.)

Končno nam je g. predavatelj — vsled

vprašanj še obrazložil — kdaj nam je pregledati izrojence in kako jim je najhitreje pomagati, če so brezmatični. Nadalje nam je podal sliko, kako je zatirati razne čebelne škodljivce, kakor: krpja, vošč. molja, mravlje itd., in kako s pridom shranjevati staro, še uporabno satje.

Nazadnje so izrazili splošno željo, da bi se ustanovila za vransko okolico posebna čebelarstva podružnica z imenom: »Čebelarstva podružnica za vranski okraj«, — ki bi obsegala tudi nekatere kraje bivše Kranjske, kakor: Šentgothard, Trojane in Motnik.

Ta želja se je s splošnim odobravanjem vzela na znanje ter se bo poročala tudi osrednjemu čebelarstemu društvu v presoji in odobrenje. Gosp. Hartman pa bi bil pravi in skušen voditelj nove podružnice. Upajmo, da se bode s prihodnjim letom že ustanovila; tačas pa naj se pridno dela s predpripravami ter zbirajo društveniki.

Prihodnjic zborujemo 27. malega srpana pri Plavcu na Podvrhu blizu Braslovč, in sicer ob pol 16. uri. Pridite vsi čebelarji iz bližnje okolice!
Tajnik.

Društveni vestnik.

Odborova seja dne 23. maja 1919.

Navzoči gg. prelat Kalan, Humek, Bukovic, Slapšak, Strgar in Zirkelbach.

Gospod predsednik otvori sejo, konstatira sklepčnost tej seji na dnevni red. Poroča o zedinjenju slov. čebelarstev in o potrebi prenebe pravil. Poudarja potrebo, da zahteva sedanje delovanje društva stalno nastavljenega društvenega uradnika, oziroma tajnika.

Sklepi: Gospod profesor Verbič se naprosi, da prevzame vodstvo opazovalnih postaj, ki naj prično s svojim delovanjem s 1. junijem.

Z nabavo čebelarstev potrebščin naj se za letos počaka, ker še ni dobiti vseh potrebščin.

Določijo se predavatelji po deželi: gg. Bukovic, Humek, Okorn, Slapšak, Šmajdek, Strgar, Lapajne, Barle.

Revizijo pravil prevzameta gg. prelat Kalan in Bukovic.

V Radovljici se priredi dvodnevni tečaj dne 25. in 26. junija. Za predavatelja se določita gg. Okorn in Slapšak.

O zadevi znižanja železniških tarifov sklene odbor na predlog g. Strgarja, da društvo vloži vlogo na prometno poverjeništvu potom kmetijskega poverjeništvu. Gosp. Strgarja naprosi odbor, da napravi koncept.

Prošnja Viktorja Vokača iz Dvora se priporoča poverjeništvu za agrarno reformo.

Prošnja g. Antona Mačka iz Vrhnike za posredovanje pri davčnem oblastvu zaradi odmere previsoke osebné dohodnine od čebelarstva prevzame g. Bukovic, da se informira in stori potrebne korake.

Razno.

Odborova seja dne 22. julija 1919.

Navzoči gg.: prelat Kalan, Humek, Bukovic, Slapšak, Strgar in Zirkelbach.

Odbor sklene soglasno, da se skliče občni zbor dne 15. avgusta t. l. in sestavi dnevni red.

Gospod Bukovic poroča o reorganizaciji društva.

Sklene se soglasno, da se takoj vloži prošnja potom deželne vlade na ministrstvo za prehrano v Belgrad za 10 vagonov sladkorja za jesensko krmljenje.

Odbor vzame na znanje poročilo g. Humeka, da je sedanji železniški tarif zelo ugoden za prepeljavo čebel v pašo.

Dopis hrvatskega pčelarskega društva glede zedinjenja slovanskih čebelarjev in društev se vzame na znanje. (Glej str. 102!)

Podružnici na Breznici pri Žirovnici se dovoli 50 K za nabavo točila.

Na izrednem občnem zboru Čebelarstva društva za Slovensko štajersko v Celju dne 6. julija t. l. se je odobril račun za leto 1918. Potrdile so se volitve rednega občnega zbora. Načelnik: Ludovik Černej, okrajni šolski nadzornik v Celju. Blagajnik: Anton Mirnik, načelnik poštnega urada v Celju. Tajnik: Fran Srebernič, učitelj v Teharjih, ker prebiva v Celju.

Vsi zborovalci so se izrekli za to, da se strnemo čim tesneje z osrednjim društvom, in so pooblastili v to svrhu odbor, da stori potrebne korake. Društvo pa se še le tedaj razpusti, ko se preosnuje v nekako pokrajinsko podružnico.

Glede sladkorja za pitanje čebel se sklene prositi osrednje društvo, da ga 1. pravočasno preskrbi in 2. da ga naj dobe samo udje čebelarstev, ozir. podružnic zaradi kontrole.

Cena pomladanskega medu se določi na 30 K, poletnega pa na 25 K.

Nadalje se sklene tvrdko Merkur (Majdič) pozvati, da izjavi, ali še misli imeti zalogo čebelarških potrebščin v Celju, ali ne, ker si moramo sicer drugače pomagati.

Končno se določi, da naj prevzamejo v bodoče delitev sladkorja predsedniki ali določeni udje podružnic, ker se ne more zahtevati, da bi to storil en sam človek, oziroma društvo.

Kot delegata v Ljubljano sta se izvolila M. Levstik in F. Lebar.

Osrednje čebelarško društvo v Ljubljani je prejelo sledeći dopis:

Ugledna upravo, družice naša!

Do nedavna rascjepkani, radili smo kao svagdje, tako i na polju pčelarstva svaki ose-bice, koristeći se tek ovdje — ondje iskustvom kojeg naprednijeg pčelara, za koğa smo po knjigama doznali.

Rad je taj bio dosad sporadičan, prepušten većim dijelom volji samih pčelara dotičnoga područja i gotovo bez ikakove zaštite i pripomoći naših zemaljskih uprava.

Granućem sunca slobode i ujedinjenjem našega miloga troimenoga naroda u jednu državu kraljevstvo Srba, Hrvata i Slovenaca, nastala je potreba, da se i na polju pčelarstva što bolje upoznamo i zblizimo, pa da zajedničkim silama poradimo o što boljem unapređenju ove vrlo važne grane narodnoga gospodarstva.

Da se ta svrha što prije i što obilnije postigne, od prijeko je potrebe, da se osnuje »Savez Jugoslavenskih pčelarskih društava i pčelara«.

Zato smo tako slobodni, — prema zaključku upravnog odbora Hrv.-slav. pčelarskog društva u Osijeku obratit se na ugledno to društvo, kao našu dragu posestrimu, da bi nam ona što prije i podrobnije svoje velecijenjeno mnijenje o tom naumu priopćiti izvoljela, kako bismo mogli u što kraće vrijeme osnovati i životu priversti ovu vrlo važnu i po našem mnijenju za napredan rad oko promicanja pčelarstva vrlo potrebnu ustanovu.

Očekujuć željno mnijenje i prijedloge ugledne te naše posestrime, bilježi se uz pčelarsko pozdravlje.

Za upravu »Hrv.-slav. pčelarskog društva«.

U Osijeku, 29. svibnja 1919.

Podpredsjednik: G. Ilić. Tajnik: J. Ljubić.

Na ta dopis smo odgovorili:

Ondotni dopis z dne 29. 5. t. l., br. 209/19, je naše društvo prejelo in nas od srca veselilo, da se je sprožila misel vzajemnega dela na čebelarškem polju.

Že pred desetimi leti smo se pogajali s Srbsko pčelarsko zadrugo v Rumi zaradi skupnega nastopa hrvatskih, srbskih in slovenskih bučelarjev, žalibog se ta naša misel takrat ni mogla udejestviti.

Z veseljem hočemo sodelovati po svojih močeh, da sedaj združimo vse naše moči na korist čebelarstva našega kraljestva.

Zato predlagamo:

Skliče naj se čimpreje kongres vseh čebelarjev v Zagreb ali pa v kako drugo mesto. Na to zborovanje je povabiti vsa društva in vse znamenite čebelarje, zlasti take, ki imajo organizatorične zmožnosti.

Na tem kongresu naj se obravnavajo naše zadeve:

1. Organizacija zveze jugoslovanskih čebelarških društev.
2. Čebelarški zakon.
3. Čebelarški potovalni pouk.
4. Čebelarska šola.
5. Naše razmerje do državne oblasti.
6. Pomoč opustošenim krajem.
7. Ustanovitev stalnega komiteja kot zastopstva vseh čebelarških društev.
8. Razno.

Pričakujemo nujnih sklepov v teh zadevah in pravočasnih obvestil.

H. Zirkelbach m. p., M. Humek m. p.

Odgovor se glasi:

Uglednom

Slovenskom osrednjem čebelarškom društvu
u Ljubljani.

Vaš cijenjeni odgovor od 1. julya t. g. na naš prijedlog glede ustrojstva Saveza sviju pčelarskih društava našega kraljevstva kao i uzajamnoga njihova rada vrlo nas je obradovao.

Čim nam stignu odgovori i ostalih pčelarskih društava, poduzet ćemo sve potrebito, da se u Zagreb ili u koje drugo mjesto sazove kongres svih pčelarskih društava i znamenitijih pčelara naše mile Jugoslavije, kako bi se na njem prema Vašem vrlo cijenjenom prijedlogu najvažnija pitanja u korist pčelarstva našega kraljevstva zajednički raspraviti mogla.

Uz pčelarsko pozdravlje bilježi se za upravu Hrv.-slav. pčelarskog društva u Osijeku 10. jula 1919.

Predsjednik: Anton Adamović. Tajnik: J. Ljubić.

Drobiž.

Dvodnevni čebelarški tečaj v Radovljici dne 21. in 22. malega srpana t. l. se je jako dobro obnesel. Predavala sta in praktično razkazovala čebelarska opravila uradnik kmetijskega poverjeništvu iz Ljubljane, g. Jožef Okorn, in izprašani čebelarški učitelj g. Julij Slapšak pri šolskem čebelnjaku v Radovljici. Govorilo se je zlasti o prodaji živih čebel in organizaciji, dalje o narodno-gospodarskem pomenu čebelarstva, o našem Janšu, o čebelnem življenju in oskrbovanju čebel, o čebelnih boleznih in končno o čebelarjenju v Žnideršičevem panju (čebelarjenju na med); predloga novega čebelarskega zakona se je obravnavala zlasti pri predavanju glede našega izvoza živih čebel. Praktične vaje so se sukale osobito okrog Žnideršičevega panja. Tečaja so se oba dneva povoljno udeleževali podružnični člani; pa tudi čebelarji iz sosednjih podružnic so nam bili dobrodošli (celo iz Jesenic so došli). Iz zahvale predavateljema je bilo razvidno, da so bili slušatelji kaj hvaležni centralnemu odboru, ki je oskrbel tečaj v Radovljici; iz živahnih razgovorov in vprašanj po vsakem predavanju pa se je kazalo živo zanimanje za čebelarsko vedo.

Na željo čebelarjev bo na prihodnjem mesečnem sestanku zopet predavanje. Lahko rečemo: naša podružnica se pridno giblje; in to ji daje življenje.

Čebelarški shod. Dne 6. julija je bil čebelarški shod v Poljanski dolini, okraj Črnomelj, na vrtu kneza Auersperga.

Na povabilo čebelarskega društva se je zbralo 25 zavednih čebelarjev. Gosp. Okorn je otvoril zborovanje in v daljšem govoru obrazložil velik pomen organizacije za čebelarstvo. Razlagal nam je važnost čebel glede gospodarskega pomena, pri sadjarstvu, in več drugih rastlinah itd. Poučeval nas je, katere vrste panje naj si napravimo, da bomo dosegli obilnejši pridelek v medu, kako naj delamo panje za eksport, in še mnogo drugega.

Nato se je volil podružnični odbor. Izvoljeni so bili soglasno: predsednik: Wais Ivan, nadgozdar v Predgradu št. 1; podpredsednik: Koče Peter, posestnik v Kovačevasi št. 2; tajnik in blagajnik: Jonke Marko, posestnik in župan v Dolu št. 8; odborniki: Frice Peter, posestnik v Dolnji Podgori št. 15; Gregorič Josip, posestnik v Starem trgu št. 2; Grenc Karol v Dolnjih Radencih št. 2.

Čebelarški shod pri Sv. Ilju pod Turjakom se je vršil dne 6. malega srpana t. l. popoldne. Shod sta sklicala čebelarja učitelj Franc Rozman in postajevodja Matija Černe.

Ker se je tega shoda udeležilo precejšnje število čebelarjev, se je takoj ustanovila podružnica Slovenskega čebelarskega društva za Mislinjsko dolino. Pristopilo je 24 članov.

Nato se je izvolil sledeči odbor: Predsednik: Franc Rozman, učitelj, Sv. Ilj. Podpredsednik: Matija Černe, postajevodja, Mislinje. Tajnik in blagajnik: Janko Krajner, oskrbnik, Sv. Ilj. Edan Rozman, učiteljev sin, Sv. Ilj. Odborniki: Peter Šmidhofer, mesar, Mislinje; Franc Jurač, posestnik, Mislinje; Simon Širnik, posestnik, Dovže.

Nato je govoril g. predsednik Rozman o pomenu podružnice in o čebelarstvu sploh.

Podpredsednik Černe je na kratko pojasnil novim članom čebelarstvo po starem in novem sistemu ter tudi pri čebelnjaku gosp. predsednika vsem navzočim kazal ravnanje s panji s premakljivo stavbo. Upamo, da se v kratkem pridruži novoustanovljeni podružnici še več članov.

Vsem, ki nameravajo voziti čebele v ajdovo pašo, javljamo, da je za ta prevoz vozina jako znižana. Uporablja se tarif II. razreda kot brzovozno blago.

Opozarjamo pa, da se mora pri naročitvi vagonov v to svrhu vedno odločno zahtevati tak voz, ki se da priklopiti osebniemu vaku, ker morajo iti vse čebelene pošiljatve s prvim osebnim vlakom. Na vozni list naj se zapiše

»Čebele v pašo«,

da se kje pomotoma ne zaračuna vozina po kakem drugem višjem tarifu.

Vodstvo podružnice na Robu pri Velikih Laščah naznanja svojim članom, da naj se zglasijo v svrhu prejema še nekoliko sladkorja pri podružničnem tajniku g. I. Gøedererju v Leonovem. Člani s Slemen dobe sladkor pri g. Fr. Oblaku pri Sv. Gregorju, kamor jim ga določijo.

Čebelarsko podružnico so ustanovili dne 13. t. m. v št. Jerneju na Dolenjskem. Prijavilo se je 20 članov. Na shodu je predaval g. upravitelj A. Lapajne z Grma.

Mala naznanila.

Kupim sledeče številke »Slov. čebelarja« :
Letnik II. — številke 11, let. IV. — številke 4,
let. VII. — številke 3 in 4, let. IX. — številke 2
in 3, let. XI. — številke 3, — let. XIII. —
številke 1, let. XIX. — številke 3 in 4, let. XX. —
številke 7 in 8. Cena po dogovoru ali tudi
proti zameni celega letnika. Naslov: Mihael
Zupan, u. asp. j. ž., Trbovlje.

Kupim stiskalnico za umetno satje 40 × 20 cm
ali 20 × 25 cm, tudi malo pod to mero;
novo ali staro, če je prav malo pokvarjena
in razlotana; da le celični zobci niso kaj ob-
tolčeni. Popis in cena naj se pošlje na naslov:
Jos. Šanc, posestnik, Padež, pošta Laški trg,
Štajersko.

Na Laškem je na prodaj 6 panjev čebel,
med temi 4 gerstungovci. Vpraša naj se
pri gospej Hötzl.

Kupiti želim malo posestvo, kjer bi lahko
redil eno kravo. Naslov s ceno na: Blaž
Štrajhar, Limovce, pošta Trojana, Kranjsko.

Prodam večjo množino pristnega svetlega,
poletnega (cvetličnega) medu. Alojzij Bra-
tina, studenčni mojster, Kríževci pri Ljutomeru.

Med, garantirani pitanec, v škafih po 37 K
kilogram in v pločevinastih posodah po
5 kg za 185 K s posodo vred pošilja: Mi-
hael Zelnik, Dvorje, p. Cerklje, Gorenjsko.

Alberti-Žnideršičeve panje

natančno po meri izdelane razpošilja,
izdeluje tudi po vzorcu panje vseh drugih sistemov

Čebelarstvo podjetje Viktor Vokač,
Dvor, Kranjsko.

Prvo mariborsko čebelarstvo mizarstvo

Maribor, Ptujška cesta 14, Tezen 7.

Priporočam se za izdelovanje vsake vrste panjev in raznih delov.
Posebno priporočam A. Ž. panje, izdelujem tudi dvojake, Kuntzscheve
panje i. t. d.

P. J. Alberer.